

УДК 330.322:004.9:339.92(477:4-672ЄС)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2026.29.8>**Донковцев Д.О.**

аспірант,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4514-7593>**Donkovtcev Denys**

V.N. Karazin Kharkiv National University

НАЦІОНАЛЬНИЙ АДАПТИВНИЙ МОДУЛЬ УЗГОДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ З ПАРАМЕТРАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЄС В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

NATIONAL ADAPTIVE MODULE FOR ALIGNING UKRAINE'S INVESTMENT ENVIRONMENT WITH EU INVESTMENT ATTRACTIVENESS PARAMETERS IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION

У статті обґрунтовано національний адаптивний модуль узгодження інвестиційного середовища України з параметрами інвестиційної привабливості ЄС в умовах цифровізації. На основі інтегрального оцінювання, кореляційно-просторового позиціонування, кластерного, факторного, регресійного та SWOT-аналізу визначено структурні розриви цифрово-інвестиційного розвитку України. Встановлено асиметричність наближення до параметрів ЄС, переважання від'ємних функціональних зв'язків та ідентифіковано інверсійну модель цифрово-інвестиційного розвитку. Конкретизовано стратегічні пріоритети й інструменти інституційної конвергенції, відновлення інвестиційної спроможності, структурно-технологічної модернізації та трансформації цифрового потенціалу у стійкі інвестиційні переваги в процесі повоєнного відновлення.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиційне середовище, цифровізація, цифрово-інвестиційний розвиток, національний адаптивний модуль, інверсійна модель, європейська інтеграція, повоєнне відновлення.

The relevance of the study stems from the need to align Ukraine's investment environment with the investment-attractiveness parameters of the European Union amid digitalisation, European integration and post-war recovery. The presence of a well-developed ICT services sector and broad digital coverage of the population has not yet resulted in a commensurate increase in investment capacity, as Ukraine's digital advantages coexist with institutional, financial, macroeconomic, and production and technological constraints. The purpose of the article is to specify the strategic priorities and instruments for enhancing Ukraine's investment attractiveness by developing a national adaptive module for aligning its investment environment with EU parameters. The research methodology combines integrated assessment of investment attractiveness and business-environment digitalisation with correlation-spatial positioning, cluster, analysis of variance, factor, regression, and SWOT analyses. The integrated application of these methods made it possible to compare Ukraine's digital and investment profiles with the average parameters of EU countries, determine the nature of the relationship between digitalisation and the components of investment attractiveness, clarify Ukraine's structural position, identify key constraints, and rank the priorities for overcoming them. The findings reveal an asymmetric convergence of Ukraine towards EU parameters: relatively favourable indicators of current foreign direct investment inflows, external economic openness, and ICT services exports coexist with low institutional quality, insufficient financial depth, underdeveloped digital infrastructure, and a limited scale of high-technology exports. The negative correlation between the integrated indices and the negative aggregate sensitivity indicate an inverse pattern of digital-investment development, in which digital progress is not accompanied by a coordinated strengthening of investment attractiveness. Cluster and factor analyses confirmed Ukraine's peripheral position

© Донковцев Д.О., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

and the concentration of the main gaps in the institutional and financial, digital infrastructure, and production and technological dimensions. The SWOT analysis substantiated the priority use of European integration, financial, and technological opportunities to overcome internal weaknesses. The proposed national adaptive module combines stabilisation and transformation components, six functional blocks, and a monitoring and adjustment framework. The practical value of the findings lies in the possibility of applying the module to formulate investment policy, rank recovery instruments, allocate resources, and monitor Ukraine's transition from an inverse to compensatory and synergistic patterns of digital-investment development.

Keywords: investment attractiveness, investment environment, digitalisation, digital-investment development, national adaptive module, inverse model, European integration, post-war recovery.

Постановка проблеми. Європейська інтеграція та повоєнне відновлення України потребують підвищення інституційної передбачуваності, фінансової спроможності й технологічної складності національного інвестиційного середовища. Цифровізація розширює можливості для залучення капіталу, скорочення транзакційних витрат і включення підприємств до європейських ланцюгів створення вартості, але її інвестиційний ефект залишається нерівномірним. Розвинена сфера ІКТ-послуг і поширення цифрових технологій поєднуються з інституційними розривами, недостатньою фінансовою глибиною, макроекономічною нестабільністю та слабкою реалізацією цифрового потенціалу у високотехнологічному виробництві.

Наукове завдання полягає у визначенні характеру взаємодії цифровізації та інвестиційної привабливості України, виявленні структурних відхилень від параметрів ЄС і конкретизації пріоритетів їх подолання. Практичне розв'язання проблеми потребує формування національного адаптивного модуля, який поєднує інституційно-регуляторні, інвестиційно-фінансові, цифрово-інфраструктурні та структурно-технологічні інструменти відповідно до фактичного цифрово-інвестиційного профілю країни. Модуль має сприяти відновленню інвестиційної спроможності, залученню продуктивного капіталу та трансформації цифрових переваг у стійкі результати економічної модернізації й інтеграції до внутрішнього ринку ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика підвищення інвестиційної привабливості України представлена у науковій літературі кількома взаємопов'язаними напрямками. В. Кулявець і М. Блянюк досліджують інституційні, макрофінансові та безпекові обмеження залучення іноземного капіталу, наголошуючи на необхідності зниження ризиків і структурної модернізації економіки [1]. М. Губа, Н. Злепко та О. Тацій пов'язують повоєнне відновлення з формуванням інноваційної економіки, модернізацією інфраструктури й поліпшенням бізнес-середовища [2]. С. Лісняк обґрунтовує концептуальну модель інвестиційного забезпечення сталого розвитку, що поєднує інституційну, фінансову, інноваційну та цифрову підсистеми [3]. Інвестиційний потенціал повоєнного відновлення, роль міжнародного фінансування, державно-приватного партнерства та механізмів розподілу ризиків розкрито у працях Р. Білянівського і Ж. Гарбар [8], В. Лихвар [15], а також у Національній стратегії збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну [4].

Окремі напрями досліджень формують роботи, присвячені взаємозв'язку цифровізації, інвестиційної активності та структурної трансформації. С. Кірієнко зіставляє цифровий розвиток та інвестиційну привабливість України з досвідом країн ЄС і визначає пріоритетність цифрової інфраструктури, цифрових компетентностей та регуляторної гармонізації [9]. О. Суховєєв аналізує галузеві й регіональні зміни інвестиційного розвитку підприємств України в контексті цифрової трансформації [13], а О. Бондар-Підгурська, С. Бакланов і Д. Курзанцев розкривають мікроекономічні механізми перетворення цифровізації бізнес-процесів на інноваційно-інвестиційні переваги [16]. Значення інвестицій ТНК, технологічної модернізації, експортного потенціалу та участі у міжнародних ланцюгах створення вартості досліджено С. Якубовським

[6] і О. Філіповим [12]. Галузеві аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку цифрового сектору розглянуто А. Сардігою [7], а загальні чинники та напрями активізації інвестиційної привабливості України – О. Кузьміною і К. Ярошенко [14].

Попри сформований науковий доробок, наявні дослідження переважно зосереджені на окремих чинниках інвестиційної привабливості, механізмах повоєнного фінансування, цифровізації підприємств або розвитку певних секторів. Недостатньо опрацьованими залишаються комплексне зіставлення цифрового та інвестиційного профілів України з параметрами ЄС за єдиною системою показників, визначення характеру взаємодії цифровізації та інвестиційної привабливості, ідентифікація відповідної моделі цифрово-інвестиційного розвитку та перетворення результатів багатомірної аналізу на узгоджену систему стратегічних пріоритетів й інструментів. Потребує обґрунтування національний адаптивний модуль, який поєднає діагностику структурних розривів із механізмами інституційної конвергенції з ЄС, відновлення інвестиційної спроможності та структурно-технологічної модернізації України.

Формулювання цілей статті. Метою статті є конкретизація стратегічних пріоритетів та інструментів підвищення інвестиційної привабливості України в умовах цифровізації шляхом розроблення національного адаптивного модуля узгодження інвестиційного середовища України з параметрами інвестиційної привабливості ЄС на основі поєднання інтегрального оцінювання, кореляційно-просторового позиціонування, кластерного, факторного, регресійного та SWOT-аналізу з урахуванням завдань повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу. Аналітичну основу дослідження становлять інтегральний індекс інвестиційної привабливості та інтегральний індекс цифровізації бізнес-середовища України, розраховані за 2015–2024 рр. відповідно до методичних підходів, апробованих для країн ЄС. Індекс інвестиційної привабливості узагальнює параметри реалізованої інвестиційної активності, нормативно-інституційного середовища, макроекономічної стабільності, ринково-структурної спроможності та інвестиційно-фінансової інфраструктури [17]. Індекс цифровізації бізнес-середовища охоплює показники широкосмугового доступу, захищеності цифрової інфраструктури, поширення Інтернету, експорту ІКТ-послуг і високотехнологічної продукції [18].

Структурні розриви визначено шляхом зіставлення середніх значень показників України за 2015–2024 рр. із відповідними середніми значеннями країн ЄС. Результат визначено як частку показника України у середньому європейському значенні, виражену у відсотках. Для показників-стимуляторів наближення до 100% характеризує скорочення розриву, тоді як перевищення 100% за показниками-дестимуляторами відображає несприятливе відхилення. Від’ємні співвідношення виникають у разі різних знаків середніх величин і вказують на протилежну спрямованість показників, а не на кількісний рівень конвергенції, табл. 1.

Порівняльне оцінювання виявило розрив між відносними показниками поточного залучення капіталу та його накопиченим масштабом. Чистий приплив ПІІ відносно ВВП України становив 90,2% середнього рівня ЄС, а його частка у валовому нагромадженні основного капіталу перевищувала європейський показник на 15,3%. Накопичений обсяг ПІІ досягав лише 57,7% рівня ЄС, приплив ПІІ на душу населення – 9,1%. Відносна близькість потокових показників не супроводжувалася співмірним накопиченням іноземного капіталу, що характеризує обмежений масштаб і недостатню стійкість інвестиційної активності.

Найбільш системні відхилення сформувалися в інституційній та макроекономічній площинах. Показники політичної стабільності, якості регулювання, верховенства права і контролю корупції становили 41,5–57,8% середньоєвропейського рівня. Середня інфляція в Україні перевищувала показник ЄС у 5,8 рази, рівень безробіття – на 25,9%, а різноспрямованість середніх темпів ВВП і сальдо поточного рахунку відображає підвищену волатильність економічного середовища.

Таблиця 1

**Співвідношення середніх значень показників інвестиційного
та цифрового профілю України і ЄС за 2015-2024 рр., %**

Код	Показник	Україна до ЄС, %
Структура індексу інвестиційної привабливості		
Субіндекс 1. «Реалізована інвестиційна активність»		
1.1.	Чистий приплив ПІІ (% ВВП)	90,208
1.2.	Накопичений обсяг ПІІ (% ВВП)	57,736
1.3.	Приплив ПІІ на душу населення (дол. США)	9,103
1.4.	Чистий приплив ПІІ (% валового нагромадження основного капіталу)	115,264
Субіндекс 2. «Нормативно-інституційне середовище інвестування»		
2.1.	Політична стабільність	57,844
2.2.	Якість регулювання	47,978
2.3.	Верховенство права	45,563
2.4.	Контроль корупції	41,498
Субіндекс 3. «Макроекономічна стабільність»		
3.1.	Темпи зростання ВВП (%)	-111,770
3.2.	Рівень інфляції (індекс споживчих цін) (%)	578,070
3.3.	Рівень безробіття (%)	125,935
3.4.	Сальдо поточного рахунку (% ВВП)	-105,491
Субіндекс 4. «Ринкова та структурна спроможність»		
4.1.	ВВП на душу населення, ПКС (дол. США)	32,025
4.2.	Зовнішньоекономічна відкритість (%)	100,422
4.3.	Частка переробної промисловості у ВВП (%)	69,281
4.4.	Частка сектору послуг у ВВП (%)	83,948
Субіндекс 5. «Інвестиційно-фінансова інфраструктура»		
5.1.	Кредитування приватного сектору (% ВВП)	37,386
5.2.	Валове нагромадження основного капіталу (% ВВП)	73,926
5.3.	Валові заощадження» (% ВВП)	60,772
5.4.	Темпи зростання валового нагромадження капіталу» (%)	478,152
Структура індексу цифровізації бізнес-середовища		
D.1.	Кількість фіксованих широкосмугових підключень (на 100 осіб)	43,937
D.2.	Кількість захищених інтернет-серверів (на 1 млн осіб)	15,959
D.3.	Частка населення, що користується Інтернетом (% від загальної чисельності)	81,255
D.4.	Експорт ІКТ-послуг (% від експорту послуг, за платіжним балансом)	195,109
D.5.	Експорт високотехнологічної продукції (у поточних млрд. дол. США)	4,023

Джерело: розраховано автором за відповідними показниками Світового банку [19]

Ринково-структурний та інвестиційно-фінансовий профілі також залишаються незбалансованими. Зовнішньоекономічна відкритість України відповідала середньому рівню ЄС, проте ВВП на душу населення за ПКС становив лише 32,0%, частка переробної промисловості – 69,3%. Кредитування приватного сектору досягало 37,4% європейського рівня, валові заощадження – 60,8%, валове нагромадження основного капіталу – 73,9%.

Цифровий профіль характеризується поєднанням сервісної спеціалізації з інфраструктурним і виробничо-технологічним відставанням. Частка населення, що користується Інтернетом, становила 81,3% рівня ЄС, а частка ІКТ-послуг в експорті майже вдвічі перевищувала середньоєвропейський показник. Кількість широкосмугових під-

ключень досягала 43,9%, захищених інтернет-серверів – 16,0%, високотехнологічний експорт – близько 4,0% середнього рівня країн ЄС. Цифрові компетенції України реалізуються переважно у сфері послуг і недостатньо трансформуються у технологічне оновлення виробництва, розширення високотехнологічного експорту та продуктивне нагромадження капіталу.

Виявлена асиметрія цифрового та інвестиційного профілів зумовила необхідність оцінити узгодженість їх змін у часі. З цією метою сформовано рівневий і кореляційні профілі України. Рівневий профіль побудовано за середніми значеннями інтегральних індексів за 2015–2024 рр., кореляційні – за коефіцієнтами зв'язку індексу цифровізації бізнес-середовища з інтегральним індексом інвестиційної привабливості та п'ятьма його субіндексами. Інтегральну кореляційну чутливість визначено як суму коефіцієнтів зв'язку цифровізації з функціональними складовими інвестиційної привабливості.

Середнє значення індексу інвестиційної привабливості України становило 0,65, індексу цифровізації бізнес-середовища – 0,855. За рівневим профілем Україна розташована у нижньому сегменті європейського цифрово-інвестиційного простору поблизу Португалії, Литви, Болгарії та Латвії. Додатні середні значення обох індексів характеризують досягнутий рівень відповідних параметрів, але не засвідчують узгодженості їх змін у часі.

Коефіцієнт кореляції між інтегральними індексами становив -0,272. Слабкий додатний зв'язок цифровізації встановлено лише з нормативно-інституційним субіндексом ($r = 0,141$). Кореляція з реалізованою інвестиційною активністю дорівнювала -0,304, макроекономічною стабільністю – -0,145, ринково-структурною спроможністю – -0,848, інвестиційно-фінансовою інфраструктурою – -0,234. Найбільша неузгодженість сформувалася у ринково-структурній площині, що вказує на відсутність відповідного зв'язку між розвитком цифрових параметрів і технологічним ускладненням виробничої структури.

Інтегральна кореляційна чутливість становила -1,391, що відображає переважання від'ємних функціональних зв'язків. Зростання окремих цифрових параметрів упродовж досліджуваного періоду не супроводжувалося узгодженим підвищенням інвестиційної привабливості та більшості її структурних складових.

Від'ємна кореляція між інтегральними індексами, негативна сумарна чутливість і переважання від'ємних функціональних зв'язків характеризують інверсійну модель цифрово-інвестиційного розвитку України. Інверсійність проявляється в асинхронності цифрових змін та інституційних, фінансових і виробничо-структурних процесів, необхідних для трансформації цифрового потенціалу у продуктивні інвестиції, технологічну модернізацію та довгострокові конкурентні переваги.

Структурні характеристики інверсійної моделі уточнено шляхом включення України до вибірки країн ЄС, сформованої за нормалізованими показниками інвестиційної привабливості та цифровізації бізнес-середовища. Кластерний аналіз відніс Україну до першого кластера з відстанню 1,76 від його центру. Україна посіла периферійну, проте не екстремальну позицію, а її включення до вибірки не змінило загальної конфігурації кластерів. Другий кластер зберегли Німеччина, Франція, Ірландія та Нідерланди, які вирізняються масштабом економіки, розвинутою цифровою інфраструктурою та високотехнологічною спеціалізацією.

Дисперсійний аналіз засвідчив, що найбільшу роль у розмежуванні кластерів відіграє високотехнологічний експорт ($F = 53,78$; $p < 0,001$). Статистично значущими є також кількість захищених інтернет-серверів, поширення фіксованого широкосмтового доступу, валові заощадження та темпи зміни валового нагромадження капіталу. Міжкластерні відмінності формували насамперед показники, що характеризують поєднання цифрової інфраструктури, високотехнологічного виробництва та внутрішнього капіталоутворення. Саме за цими параметрами позиція України залишається слабкою.

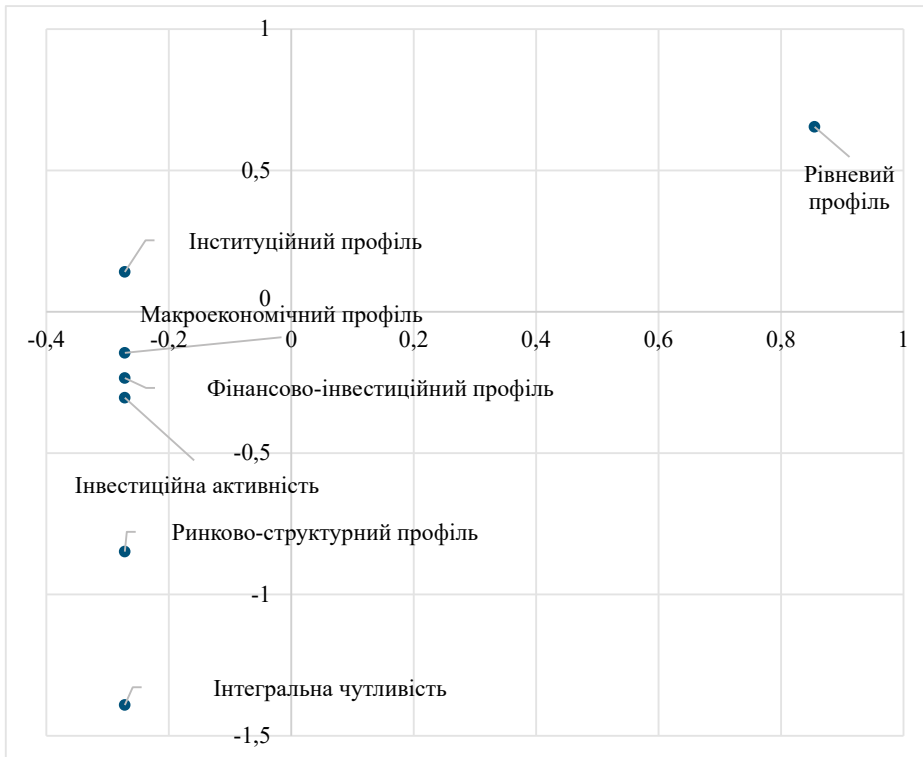

Рис. 1. Кореляційно-просторовий профіль взаємодії цифровізації бізнес-середовища та інвестиційної привабливості України

Джерело: розраховано автором

Факторний аналіз зберіг шестифакторну структуру, яка пояснює 82,92% загальної дисперсії. Найбільше від'ємне значення факторного балу України (-2,85) сформувалося за компонентом інституційно-фінансової та базової цифрової спроможності. Від'ємними є також позиції за факторами капіталоутворення і структурної модернізації (-0,68), поточної інвестиційної активності та економічної динаміки (-0,84). Додатне значення 1,74 за фактором політико-макроекономічних ризиків не характеризує конкурентну перевагу, оскільки відображає поєднання низької політичної стабільності та підвищеної інфляції. Факторний профіль підтвердив концентрацію основних обмежень в інституційно-фінансовій, цифрово-інфраструктурній та виробничо-технологічній площинах.

Зв'язок виділених компонентів з інтегральним індексом інвестиційної привабливості оцінено за допомогою регресійної моделі:

$$IAI_{\text{Україна}} = 0,19774 - 0,02993X_1 + 0,064154X_2 + 0,062832X_3 + 0,085789X_4 - 0,06254X_5 + 0,136764X_6$$

де X_1 – фактор 1 (інвестиції + цифрова інфраструктура); X_2 – фактор 2 (регуляторні умови + е-послуги); X_3 – фактор 3 (макроекономічний масштаб); X_4 – фактор 4 (структура економіки); X_5 – фактор 5 (інвестиції – цифрові послуги); X_6 – фактор 6 (ділова активність).

Статистично значущий додатний зв'язок з індексом інвестиційної привабливості встановлено для факторів регуляторних умов та електронних сервісів, макроекономіч-

ного масштабу і ділової активності. Інші фактори не продемонстрували статистично значущого зв'язку в межах побудованої моделі.

Стратегічні пріоритети визначено за допомогою SWOT-аналізу, який узагальнив результати інтегрального оцінювання, кореляційно-просторового позиціонування, кластерного, факторного та регресійного аналізу. Сильні та слабкі сторони характеризують внутрішні параметри цифрово-інвестиційного профілю України, можливості й загрози – зовнішні умови його трансформації у процесі європейської інтеграції та повоєнного відновлення. Ранжування здійснено за трибальною шкалою: 1 бал відповідає обмеженому, 2 бали – помірному, 3 бали – визначальному рівню впливу, табл. 2.

Сумарна оцінка сильних сторін становила 14 балів, слабких – 18 балів, можливостей і загроз – по 17 балів. Переважання слабких сторін відображає системність внутрішніх обмежень, які знижують результативність наявних цифрових і зовнішньоекономічних переваг. Рівність оцінок можливостей і загроз характеризує високу залежність адаптації інвестиційного середовища від безпекових умов, послідовності інституційних реформ та відновлення внутрішньої фінансової спроможності.

Пріоритетним визначено поле «слабкі сторони – можливості», оскільки євроінтеграційні, фінансові й технологічні можливості мають бути спрямовані передусім на подолання інституційних, макроекономічних, фінансових та виробничо-технологічних розривів. SWOT-матриця стала основою для формування стратегічних напрямів

Таблиця 2

SWOT-матриця передумов формування національного адаптивного модуля інвестиційного середовища України

Сильні сторони (S)	Б	Слабкі сторони (W)	Б
S1. Розвинена експортна спеціалізація у сфері ІКТ-послуг	3	W1. Низький масштаб і недостатня стійкість залучення іноземного капіталу	3
S2. Значне цифрове охоплення населення	2	W2. Інституційні розриви	3
S3. Високий рівень зовнішньоекономічної відкритості	2	W3. Макроекономічна нестабільність	3
S4. Співмірні з ЄС окремі показники поточного залучення ПІІ	2	W4. Обмежена фінансова глибина	3
S5. Відновлення окремих інвестиційних параметрів у 2023–2024 рр.	2	W5. Структурна слабкість виробничо-технологічної бази	3
S6. Наявність чітко визначених внутрішніх драйверів інвестиційної привабливості	3	W6. Інверсійний характер цифрово-інвестиційної взаємодії	3
Можливості (O)		Загрози (T)	
O1. Європейська інтеграція та інституційне наближення до стандартів ЄС	3	T1. Тривале збереження воєнних і безпекових ризиків	3
O2. Повоєнне відновлення як можливість технологічної перебудови	3	T2. Закріплення макроекономічної та фінансової нестабільності	3
O3. Залучення фінансових інструментів ЄС і міжнародних фінансових установ	3	T3. Відтік людського капіталу та дефіцит кваліфікованих кадрів	3
O4. Інтеграція до європейських цифрових, виробничих і технологічних ланцюгів створення вартості	3	T4. Залежність від зовнішнього фінансування	2
O5. Формування нових провідних секторів економіки	3	T5. Уповільнення інституційних реформ	3
O6. Поширення цифрових сервісів супроводу інвесторів і бізнесу	2	T6. Поглиблення розриву між сервісною цифровізацією та виробничою модернізацією	3

Джерело: розроблено автором

адаптації інвестиційного середовища України до параметрів ЄС. Бал кожного напрямку розраховано як суму оцінок відповідних складових S, W, O і T; результати ранжування наведено в табл. 3.

Найвищі оцінки отримали інституційно-регуляторна адаптація та структурно-технологічна модернізація. Перший напрям відповідає найбільшому відставанню України за якістю регулювання, верховенством права і контролем корупції та узгоджується з результатами регресійного оцінювання. Другий спрямований на подолання розриву між розвинутою спеціалізацією у сфері ІКТ-послуг і низьким рівнем високотехнологічного виробництва та експорту.

Відновлення інвестиційно-фінансової спроможності, макроекономічна стійкість, розвиток захищеної цифрової інфраструктури та інтеграція до європейських ланцюгів створення вартості забезпечують фінансові, інфраструктурні й кадрові умови реалізації двох провідних пріоритетів. Одночасна реалізація фінансових, інфраструктурних і кадрових заходів має знизити вартість інвестиційних ризиків, розширити внутрішні джерела капіталоутворення та спрямувати цифрові компетенції у виробничі сегменти з високою доданою вартістю.

На основі ранжованих стратегічних напрямів розроблено національний адаптивний модуль узгодження інвестиційного середовища України з параметрами ЄС, представлений на рис. 2.

Таблиця 3

Пріоритетні напрями адаптації інвестиційного середовища України до параметрів ЄС

Напрямок	Поєднання складових	Зміст напрямку	Бал
Інституційно-регуляторна адаптація до ЄС	$S6 + W2 + O1 + T5$	Гармонізація регуляторних норм, посилення захисту інвесторів, удосконалення електронних процедур і забезпечення передбачуваності інвестиційної політики	12
Структурно-технологічна модернізація та формування нових провідних секторів	$S1 + W5 + O5 + T6$	Перетворення сервісного цифрового потенціалу на розвиток високотехнологічного виробництва, інноваційного експорту та секторів із високою доданою вартістю	12
Відновлення інвестиційно-фінансової спроможності та розподіл ризиків	$S4 + W4 + O3 + T1$	Застосування гарантій, страхування воєнних ризиків, змішаного фінансування, державно-приватного партнерства та інструментів підтримки приватного капіталу	11
Макроекономічна стійкість і збереження людського капіталу	$S5 + W3 + O2 + T3$	Поєднання повоєнного відновлення зі стабілізацією економічних умов, розвитком зайнятості, підготовкою кадрів і поверненням кваліфікованих фахівців	11
Розвиток цифрової інфраструктури та сервісів супроводу інвесторів	$S2 + W6 + O6 + T5$	Розширення захищеної цифрової інфраструктури, інтегрованих електронних процедур, відкритих даних та цифрового моніторингу інвестиційних проєктів	10
Інтеграція до європейських ланцюгів створення вартості	$S3 + W1 + O4 + T4$	Залучення продуктивних ПП, розвиток виробничої кооперації, локалізація технологічних проєктів і зменшення залежності від зовнішнього фінансування без структурного ефекту	10

Джерело: розроблено автором

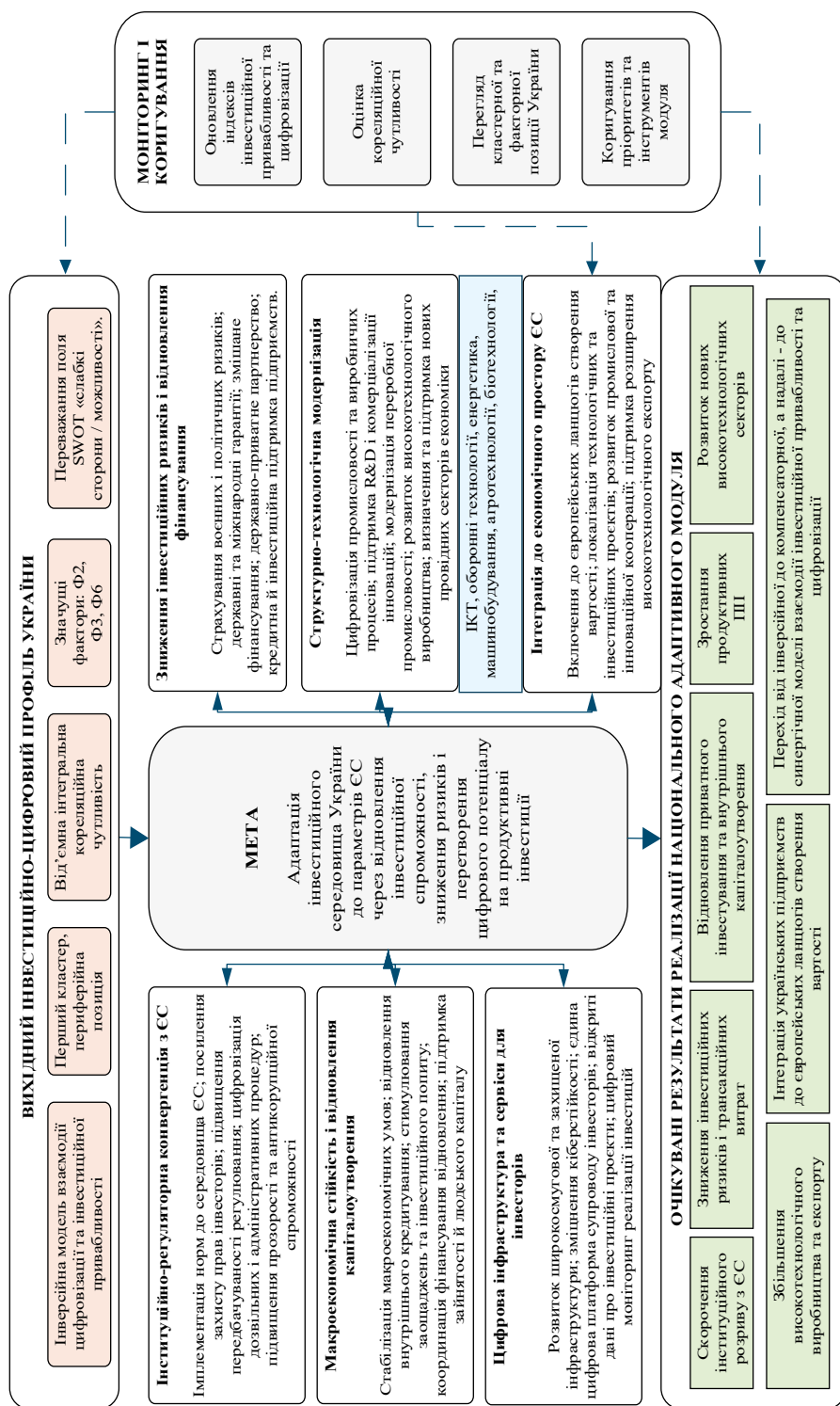

Рис. 2. Національний адаптивний модуль адаптації інвестиційного середовища України до параметрів ЄС в умовах цифровизації
Джерело: розроблено автором

Кожен функціональний блок відповідає окремій групі діагностованих розривів і поєднує інструменти їх стабілізаційного або трансформаційного коригування. Інституційно-регуляторний блок спрямований на підвищення якості регулювання та захисту інвесторів; інвестиційно-фінансовий – на відновлення доступу до капіталу й розподіл ризиків; структурно-технологічний – на перенесення цифрових компетенцій у високотехнологічне виробництво; цифрово-інфраструктурний – на розвиток широкосмислової, захищеної та кіберстійкої інфраструктури. Макроекономічний і кадровий блок забезпечує стабільність умов реалізації інвестиційних проєктів, а євроінтеграційний і коопераційний – включення українських підприємств до європейських виробничих та інноваційних мереж.

Адаптивність модуля забезпечується моніторингово-коригувальним контуром, який передбачає періодичне оновлення інтегральних індексів, повторне оцінювання кореляційної чутливості, кластерної позиції та факторного профілю України, а також контроль цільових індикаторів за стратегічними напрямками. Моніторинг цифрових, інвестиційних, інституційних і макроекономічних параметрів дає змогу своєчасно переглядати пріоритетність інструментів та перерозподіляти ресурси.

Ефективність модуля доцільно оцінювати за динамікою та структурою залучених інвестицій, відновленням кредитування приватного сектору й внутрішнього капіталоутворення, зростанням високотехнологічного експорту та поглибленням участі українських підприємств у ланцюгах створення вартості ЄС. Системним критерієм його дієвості є послаблення від'ємної кореляційної чутливості між цифровізацією бізнес-середовища та інвестиційною привабливістю.

Нейтралізація інституційних, фінансових і безпекових обмежень створює передумови для переходу України від інверсійної до компенсаторної моделі цифрово-інвестиційного розвитку. Формування синергійної моделі потребує узгодженого розвитку цифрової інфраструктури, фінансових механізмів, виробничо-технологічної бази та інституційного середовища, за якого цифрові зміни супроводжуються стійким підвищенням інвестиційної привабливості.

Висновки. Порівняльне оцінювання інвестиційного та цифрового профілів України за 2015–2024 рр. виявило їх асиметричне наближення до параметрів ЄС. Відносно сприятливі показники поточного залучення ПІІ, зовнішньоекономічної відкритості, цифрового охоплення населення та експорту ІКТ-послуг поєднуються з істотним відставанням за якістю інституцій, фінансовою глибиною, цифровою інфраструктурою та масштабами високотехнологічного експорту. Цифровий потенціал України реалізується переважно у сфері послуг і недостатньо трансформується у технологічне оновлення виробництва та продуктивне капіталоутворення.

Кореляційно-просторове позиціонування засвідчило неузгодженість динаміки цифровізації та інвестиційної привабливості. Переважання від'ємних функціональних зв'язків дало підстави ідентифікувати інверсійну модель цифрово-інвестиційного розвитку України. Кластерний і факторний аналізи підтвердили концентрацію основних обмежень в інституційно-фінансовій, цифрово-інфраструктурній та виробничо-технологічній площинах, а регресійне оцінювання визначило регуляторні умови, макроекономічний масштаб і ділову активність як потенційні канали підвищення інвестиційної привабливості. SWOT-аналіз засвідчив переважання внутрішніх слабких сторін і обґрунтував пріоритетність поля «слабкі сторони – можливості», у межах якого євроінтеграційні, фінансові й технологічні можливості мають спрямовуватися на подолання інституційних, макроекономічних, фінансових та структурно-технологічних розривів.

За результатами дослідження конкретизовано стратегічні пріоритети та інструменти підвищення інвестиційної привабливості України в умовах цифровізації шляхом розроблення національного адаптивного модуля узгодження її інвестиційного середовища з параметрами інвестиційної привабливості ЄС. Методичну основу

модуля становить поєднання інтегрального оцінювання, кореляційно-просторового позиціонування, кластерного, факторного, регресійного та SWOT-аналізу. Комплексне застосування цих методів дало змогу ідентифікувати інверсійну модель цифрово-інвестиційного розвитку України, визначити структурні розриви та сформувати інструменти їх подолання. Реалізація модуля орієнтована на інституційну конвергенцію з ЄС, відновлення інвестиційної спроможності, структурно-технологічну модернізацію і трансформацію цифрового потенціалу у стійкі інвестиційні переваги України у процесі повоєнного відновлення.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з формуванням системи цільових індикаторів функціонування модуля, розробленням сценаріїв переходу від інверсійної до компенсаторної та синергійної моделей цифрово-інвестиційного розвитку, а також оцінюванням результативності запропонованих інструментів з урахуванням галузевих і регіональних особливостей повоєнного відновлення України.

Список використаних джерел:

1. Кулявець В. Г., Блянюк М. Є. Проблеми та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Актуальні питання економічних наук*. 2026. № 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19328720>
2. Губа М. І., Злепко Н. І., Тацій О. В. Післявоєнна відбудова економіки України: задачі і виклики. *Академічні візії*. 2023. Вип. 23. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/543>
3. Лісняк С. Концептуальні засади інвестиційного забезпечення сталого розвитку національної економіки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2026. № 2 (82). С. 124–134. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2026-82-124-132>
4. Національна стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. Розділ 1: Погляд згори. 2021. 216 с. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/FDI-Strategy-Section-1-The-View-from-Above-UKR.pdf>
5. Tikhonova N., Klymash N. Global investment trends and prospects of Ukraine's investment attractiveness. *Ways to Improve Construction Efficiency*. 2025. Vol. 3, no. 55. P. 42–55. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55\(3\).42-55](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55(3).42-55)
6. Якубовський С. Вплив інвестиційної діяльності ТНК на експортний потенціал України в контексті глобальної цифровізації та європейської інтеграції. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 5 (56). С. 72–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-10>
7. Сардига А. Інноваційно-інвестиційні механізми розвитку ІТ-фірм у контексті післявоєнного відновлення економіки України. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-182>
8. Білянівський Р. П., Гарбар Ж. В. Інвестиційний потенціал економіки України в післявоєнний період. *Бізнес Інформ*. 2025. № 7. С. 162–173. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-162-173>
9. Кірієнко С. О. Цифрова трансформація як чинник підвищення інвестиційної привабливості України в контексті досвіду країн ЄС. *Бізнес Інформ*. 2025. № 4. С. 160–168. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-4-160-168>
10. Ткачук Н., Бурець О. Інвестиційна привабливість та механізми фінансування проєктів відновленої енергетики в умовах трансформації та євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-32>
11. Литвиненко П., Хлебінська О., Литвиненко Н. Цифрова трансформація бізнес-комунікацій як драйвер інвестиційної привабливості компанії. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-123>
12. Філіпов О. Роль іноземних інвестицій у розвитку зовнішньоторговельних відносин країн Балтії. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-7>
13. Суховесов О. Тенденції та структура інвестиційного розвитку підприємств України 2014–2024 у контексті цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-104>
14. Кузьміна О., Ярошенко К. Інвестиційна привабливість України: оцінка та перспективні напрямки активізації. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-38>

15. Лихвар В. В. Роль міжнародних інвестицій у післявоєнній відбудові економіки України. *Бізнес Інформ*. 2026. № 4. С. 95–101. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-95-101>
16. Бондар-Підгурська О. В., Бакланов С. О., Курзанцев Д. В. Цифровізація бізнес-процесів як напрям підвищення рівня інноваційно-інвестиційної привабливості підприємств у динамічному конкурентному середовищі. *Бізнес Інформ*. 2026. № 4. С. 122–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-122-135>
17. Донковцев Д. О. Методичний підхід до інтегрального оцінювання інвестиційної привабливості країн ЄС. *Економічний простір*. 2026. Вип. 214. С. 89–99. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.214.89-99>
18. Donkovtcev D. A digital profile of the business environment in EU countries within the framework of determinants of investment attractiveness. *Transforming education with modern digital tools and technologies: proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference*, Milan, Italy, July 14–17, 2026. Milan, Italy: International Science Group, 2026. P. 170–174. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2026.1.28>
19. World Bank. Indicators. World Development Indicators. URL: <https://data.worldbank.org/indicator?tab=all> (дата звернення: 31.07.2026).

References:

1. Kuliavets V. H., Bleianiuk M. Ye. (2026) Problemy ta perspektyvy zaluchennia inozemnykh investysii v ekonomiku Ukrainy [Problems and prospects of attracting foreign investment into the economy of Ukraine]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues in Economic Sciences*, no. 21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.19328720> (in Ukrainian)
2. Huba M. I., Zlepko N. I., Tatsii O. V. (2023) Pislivoienna vidbudova ekonomiky Ukrainy: zadachi i vyklyky [Post-war reconstruction of Ukraine's economy: tasks and challenges]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, vol. 23. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/543> (in Ukrainian)
3. Lisniak S. (2026) Kontseptualni zasady investytsiinoho zabezpechennia staloho rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Conceptual foundations of investment support for the sustainable development of the national economy]. *Vcheni zapysky Universytetu “KROK” – Scientific Notes of KROK University*, no. 2(82), pp. 124–134. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2026-82-124-132> (in Ukrainian)
4. UkraineInvest (2021) *Natsionalna stratehiia zbilshennia priamykh inozemnykh investysii v Ukrainu. Rozdil 1: Pohliad zghory* [National Strategy to Increase Foreign Direct Investment in Ukraine. Section 1: View from Above]. Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/FDI-Strategy-Section-1-The-View-from-Above-UKR.pdf> (accessed July 31, 2026). (in Ukrainian)
5. Tikhonova N., Klymash N. (2025) Global investment trends and prospects of Ukraine's investment attractiveness. *Ways to Improve Construction Efficiency*, vol. 3, no. 55, pp. 42–55. DOI: [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55\(3\).42-55](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2025.55(3).42-55)
6. Yakubovskiy S. (2025) Vplyv investytsiinoi diialnosti TNK na eksportnyi potentsial Ukrainy v konteksti hlobalnoi tsyfrovizatsii ta yevropeiskoi intehtratsii [Impact of TNC investment activity on Ukraine's export potential in the context of global digitalisation and European integration]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Development of Economy*, no. 5(56), pp. 72–78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-10> (in Ukrainian)
7. Sardyha A. (2026) Innovatsiino-investytsiini mekhanizmy rozvytku IT-firm u konteksti pislivoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Innovation and investment mechanisms for the development of IT firms in the context of the post-war recovery of Ukraine's economy]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-182> (in Ukrainian)
8. Bilianivskiy R. P., Harbar Zh. V. (2025) Investytsiinyi potentsial ekonomiky Ukrainy v pislivoiennyi period [Investment potential of Ukraine's economy in the post-war period]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 7, pp. 162–173. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-162-173> (in Ukrainian)
9. Kirienko S. O. (2025) Tsyfrova transformatsiia yak chynnyk pidvyshchennia investytsiinoi pryvabylosti Ukrainy v konteksti dosvidu krain YeS [Digital transformation as a factor in increasing Ukraine's investment attractiveness in the context of the experience of EU countries]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 4, pp. 160–168. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-4-160-168> (in Ukrainian)

10. Tkachuk N., Burets O. (2026) Investytsiina pryvablyvist ta mekhanizmy finansuvannia proiektiv vidnovliuvanoi enerhetyky v umovakh transformatsii ta yevrointehratsii [Investment attractiveness and financing mechanisms for renewable energy projects under transformation and European integration]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-32> (in Ukrainian)
11. Lytvynenko P., Khlebynska O., Lytvynenko N. (2024) Tsyfrova transformatsiia biznes-komunikatsii yak draiver investytsiinoi pryvablyvosti kompanii [Digital transformation of business communications as a driver of a company's investment attractiveness]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-123> (in Ukrainian)
12. Filipov O. (2025) Rol inozemnykh investytsii u rozvytku zovnishnotorhovelnykh vidnosyn krain Baltii [The role of foreign investment in the development of foreign trade relations of the Baltic states]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-7> (in Ukrainian)
13. Sukhovieiev O. (2025) Tendentsii ta struktura investytsiinoho rozvytku pidpriemstv Ukrainy 2014-2024 u konteksti tsyfrovoy transformatsii [Trends and structure of the investment development of Ukrainian enterprises in 2014–2024 in the context of digital transformation]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-104> (in Ukrainian)
14. Kuzminova O., Yaroshenko K. (2023) Investytsiina pryvablyvist Ukrainy: otsinka ta perspektyvni napriamky aktyvizatsii [Investment attractiveness of Ukraine: assessment and promising directions for its enhancement]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-38> (in Ukrainian)
15. Lykhvar V. V. (2026) Rol mizhnarodnykh investytsii u pislivoiennii vidbudovi ekonomiky Ukrainy [The role of international investment in the post-war reconstruction of Ukraine's economy]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 4, pp. 95–101. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-95-101> (in Ukrainian)
16. Bondar-Pidhurska O. V., Baklanov S. O., Kurzantsev D. V. (2026) Tsyfrovizatsiia biznes-protsesiv yak napriam pidvyshchennia rivnia innovatsiino-investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstv u dynamichnomu konkurentnomu seredovyshchi [Digitalisation of business processes as a direction for increasing the innovation and investment attractiveness of enterprises in a dynamic competitive environment]. *Biznes Inform – Business Inform*, no. 4, pp. 122–135. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-4-122-135> (in Ukrainian)
17. Donkovtcev D. O. (2026) Metodychnyi pidkhid do intehrального otsiniuvannia investytsiinoi pryvablyvosti krain YeS [A methodological approach to the integral assessment of the investment attractiveness of EU countries]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Space*, vol. 214, pp. 89–18.
18. Donkovtcev D. (2026) A digital profile of the business environment in EU countries within the framework of determinants of investment attractiveness. *Transforming Education with Modern Digital Tools and Technologies: Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference* (Milan, Italy, July 14–17, 2026). Milan: International Science Group, pp. 170–174. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2026.1.28>
19. World Bank (n.d.) Indicators. World Development Indicators. Available at: <https://data.worldbank.org/indicator?tab=all>

Дата надходження статті: 31.07.2026

Дата прийняття статті до публікації: 02.09.2026

Дата публікації статті: 29.09.2026